

Давши людству краще з українського, він у той же час дав українському краще із вселюдського – у самому рівні і якості своєї думки, свого слова.

Сьогодні в незалежній Україні мрії Шевченка поступово, хоч і повільно, здійснюються. Піднявся рівень національної свідомості, відроджується козацька слава, дух лицарства, утверджуються національні ідеали, дух нації, її душевна щедрість, воскресає українська пісня, немає перешкод для утвердження української мови. Актуально в наш час звучать слова великого поета:

*Учітеся, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.*

Тарас Шевченко – символ чесності, правди і безстрашності, великої любові до людини. Уся творчість великого Кобзаря зігріта гарячою любов'ю до Батьківщини, проїнята ненавистю до ворогів і гнобителів народу. Поезія Шевченка живе, розквітає. Зі сторінок геніальних творів перед нами постає невмирущий образ великого сина України, яким ми пишаємося, захоплюємося, якого високо цінуємо і любимо. Велика спадщина поета продовжує служити людям, захоплює нас своєю мелодійністю, своїм багатством, красою слова, поетичністю, становить нашу національну гордість і славу. Його поезія, його геній і слава належать українському народу і всім чесним людям на Землі.

ВПЛИВ Т.Г. ШЕВЧЕНКА НА НАРОДНУ ОСВІТУ

Сивак А., студ. І курсу факультету агрохімії та ґрунтознавства
Науковий керівник – Тихоненко О.В., канд. філол. наук,
доцент кафедри укр. та рос. мов

Серед небагатьох прижиттєвих видань Тараса Шевченка особливе місце посідає остання його книга – «Южно-русский Букварь» (1861 р.) – для навчання дітей грамоті українською мовою в недільних школах. Тарас Шевченко замислював створити серію підручників, що давали б учням народних і недільних шкіл початки знань. «Южно-русский Букварь» мав такі розділи: азбука, склади, цифри, лічба, текстовий матеріал, на якому навчаються читати; містив фольклорні твори: приказки та прислів'я, народні думи, на яких Т.Г. Шевченко прагнув формувати юні душі майбутніх освічених співвітчизників.

Справа впровадження Шевченкового «Букваря» в народні школи натрапила на опір з боку шкільної адміністрації і вищого духовництва, зокрема чернігівського єпископа Філарета і київського митрополита Арсенія.

Головним управлінням цензури «Южно-русский Букварь» було відхилено як навчальний посібник. Як тільки було надруковано «Букварь», Шевченко негайно почав розсилати його в різні губернії України.

Радянське шевченкознавство змовчувало Тарасів «Букварь», оскільки не могло пояснити, чому цей революціонер-демократ, яким воно трактувало поета,

уклав таку повчальну релігійну книгу в період загострення революційних настроїв. І тільки в незалежній Україні 1991 р. видавництво «Веселка» надрукувало «Южно-русский Букварь» окремою книгою.

Попри те, що Шевченко не працював у системі освіти й не мав творів, у яких би було розглянуто педагогічні проблеми, тим не менше є підстави стверджувати про його значний інтерес до освітянських питань, а також про те, що в нього склалася певна система педагогічних поглядів. Ці погляди знайшли часткове відображення в його поетичних творах, значною мірою у прозових (повістях та Щоденнику). Своєрідною їхньою реалізацією стало написання й видання “Букваря южнорусского”.

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА У ВИХОВАННІ ПАТРІОТИЗМУ

Скрипник Ю.Р., студ. II курсу факультету обліку і фінансів
Науковий керівник – Пасемко Г. П., доктор екон. наук, професор
кафедри екон. теорії

Тарас Григорович Шевченко один із перших письменників та громадських діячів, які доволі гостро поставили питання самоусвідомлення українців себе як нації, яка має право на самовизначення та власну державу. Особливо гостро ця потреба відчувалась на території сучасної України, яка перебувала під владою Російської імперії, де відбувалося зусилля абсолютизму та русифікація українського народу, що накладає свій відбиток і на сучасність. Творчість Т.Г. Шевченка відкрила новий щабель у розвитку української літератури, заклала основи революційно-демократичного її розвитку. Саме у цій площині і будуватимуться його погляди на українську державність та засади існування нації. Ураховуючи походження Шевченка та його життєвий шлях, можна сказати, що його творче відображення буття українського народу цілком точно відтворювало реально існуючий стан речей. Будучи виходцем з селян, він відчув народний дух та проблеми людей, а в майбутньому побачив та виклав своє бачення подолання цієї проблеми.

Значним виявом служіння національній ідеї є участь Т.Шевченка в Кирило - Мефодіївському товаристві (1845 - 1847), яке було першою українською політичною організацією з яскраво вираженою визвольною програмою. Шевченко був представником революційно - демократичного напрямку, виступав за ідею національної революції, яка призведе до встановлення демократичної республіки. Шевченко змусив своїх колег бачити в народі не лише барвисті звичаї, а також його страждання. В історії козацтва він шукає не романтичних героїв, а уроків, що ведуть до кращого майбутнього. Україна для нього не просто мальовничий регіон Російської імперії, а край, що може й має стати незалежним. Він гостро виступав проти будь - яких форм деспотизму і поневолення народу; осуджував системи імперського законодавства і судочинства, покликані захищати інтереси панівних класів; закликав до боротьби за національне і соціальне визволення, соціальну рівність, політичні